

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Smedstorps slott

Linderson, Hans

2010

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2010). *Dendrokronologisk analys av Smedstorps slott*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2010:11). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

8 februari 2010

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2010:11B
Hans Linderson**

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV SMEDSTORPS SLOTT

Uppdragsgivare: WREDE CONSULTING c/o Wrede, Valhallavägen 129, 115 32 Stockholm
Org.nr 800628-0369

Område: SE Skåne **Prov nr:** 0166141-157 **Antal borrhov:** 17

Dendrokronologiskt objekt: Takstolarna på Smedstorps slott.

Information:

Beteckning framför dateringen

V= vinterhalvåret, vankant d.v.s. den yngsta årsringen närmast under bark upphör att utvecklas normalt i augusti. Nästa års årsring påbörjas normalt i maj. Detta betyder i stort sett att trädet är avverkat någon gång från och med september till och med april d.v.s. trädets viloperiod.

E= efter, saknas alla ytvedsinkatorer så att bara kärnved finns i det provtagna virket kan ingen minsta åldersgräns anges. Teoretiskt skulle virket kunna vara hur ungt som helst men oftast har en bedömning gjorts för en rimlig "minsta ålder"

Splintstatistik d.v.s. antal år i splint hos ek är 17 ± 7 år.

Vid de tillfällen när det förekommer många år i splint för ett prov kan osäkerhetsmarginalen minska. Medelvärde för antalet år i splinten för ek- materialet i denna undersökning är 15 år. I de fall splint saknas i provet och denna är synlig i stocken har det räknats fram till splint/kärnvedsgräns eller vankant i fält. Vid sådana fall har en något större osäkerhetsmarginal använts. Tallens splintstatistik är 50-90 år.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr : Stock Nr	Träd slag	Antal ÅR; 1 radie om inget annat anges+endast räknade	Splint (Sp) Bark (B) Vank.ant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn
01.66141	1	Ek	186	Sp c20, W?	1576	1580 ± 4	200-220
01.66142	2	Ek	117	Sp 12 ej W	1567	1574 ± 7	130-160
01.66143	3	Ek	177+6	Sp 0+6	1569+6	1586 ± 7	210-250
01.66144	4	Ek	93	Sp 2 ej W	1493	1508 ± 7	120-150
01.66145	5	Ek	127;2	Sp 22 W	1709	V 1709/10	150-180
01.66146	6	Ek	155	Sp 0 ej W	1562	1579 ± 7	190-220
01.66147	7	Ek	60;2	Ej Sp	Ej datering	-	120-160
01.66148	8	Ek	92;2	Sp 7 5-7=W	1575	1581 ± 1	120-150
01.66149	9	Ek	188	Sp 0 ej W	1561	1578 ± 7	230-260
01.66150	10	Ek	192	Ej Sp	1561	1578 ± 7	220-250
01.66151	11	Tall	150	Sp ?	Ej datering	-	170-270
01.66152	12	Tall	144;2	Sp 86 3=W	Ej datering	-	150-180
01.66153	13	Tall	53	Ej Sp	Ej datering	-	100-170
01.66154	14	Tall	87	Sp 25 ej W	1547	1592 ± 20	130-180
01.66155	15	Tall	114;2	Sp 35 ej W	1524	1549 ± 20	140-180
01.66156	16	Ek	132	Sp 0? ej W	1518	E 1535 ± 7	150-180
01.66157	17	Ek	70+5	Sp +5 ej W	1575	1583 ± 2	110-150

Kommentarer och diskussion kring den dendrokronologiska analysen

Huvuddelen av det undersökta virkets dateringar, pekar på en enda gemensam uppförandetid av byggnadens takstolar (diskussionen nedan undantar prov 4, 5 samt de odaterade proven).

Variationerna inom denna byggnadsfas framgår i tabellen och kan bero på osäkerheten att i flera fall bestämma exakt avverkningsår. Det är dock möjligt att det finns en verklig skillnad i avverkningstid. Om man utgår ifrån att virket är avverkat vid ett gemensamt tillfälle så måste detta ha inträffat **år 1581 eller 1582**. En intressant notering är att ekvirket är vuxet i Bohuslän eller i dess angränsande landskap. Tallen är sannolikt hämtat från samma område eller möjligen något mer mot det centrala Norge. Proveniensbedömningen är baserad på graden av korrelation för olika områdens dendrokronologiska serier samt vissa särdrag av årsringsbredden som återspeglas i det dendrokronologiska jämförelsematerialet.

Prov 4, dateras till **1501-1515**, proveniens som huvudgruppen.

Prov 16 kan få huvudgruppens datering, hade splint-anknytningen i provet varit tydlig kunde provets datering hamna omkring 1530-talet, proveniens som huvudgruppen.

Prov 5 dateras till **vinterhalvåret 1709/10**, proveniens, Skåne.

Provbeskrivning

NORTH

3N. 166141 vankant i provtagningspunkt. 4 bitar varav splinten ingår. EK

9N. 166142. vankant i provtagningspunkt. Splinten i 2 bitar, kärnveden intakt. EK

9N. 166148. Kungen vid nian. Andra kungsstocken. Vankant i provtagningspunkten 12-14- Splint, fragment i provet. Provtagen i .. toppändan

Kungen 1, 166149. Längst upp 1 meter från taknock, rotända. Kärnved intakt, brott vid kärnved, splintgränsen. Mest årsringar.

19N, 166153. 2 bitar, något demolerade. Igenom sparre.

East

3E. 166143, 12 årsringar saknas i splinten. Finns dock med som lös bit i provet.

5E. 166144, Prov längst ner ej så djupt, fin yttre del, 40 cm från stockens rotända, intakt prov, en bit.

8E. 166145, Splinten intakt bark i provtagningspunkten, plus/minus 7. Stötta.

8E. 166146. Nära vankant, splint i provet.

9E. 166147. 3 delar av nära vankant i provtagningspunkt, provet fastnade i borren, möjligen demolerat.

2 E. 166150. Upppe. 2 hanband, trolig vankant.

3 166151. trolig vankant.

166152. Spännbjälke, 2-3 yttersta årsringarna föll bort, ligger enskilt i provrör.

Övre vindsplan.

24 E. 166157. Kungen ca 12 år till vankant i provet, dvs splinten saknas

19E. 166154. 30-40 förlorade årsringar, svårborrad fura. 2 bitar. Undre hanband. Ektakstol.

19E. 166155. Sparre igenom. Prov genomborrad splint i båda ändar.

24E. 166156. Sparre, troligen splint i provet.

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.
Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812